

פניני הרמא

יר"ל ע"י "קהילת הרמה" בירושלים עיה"ק תובכ"א
שע"י יוצאי ישיבה הרמה דלונדון יצ"ו

זמני עיה"ק ירושלים תובכ"א

הדלה"ג - 6:38 / צאת השבת [ר"ת] - 8:32

בנשיאות עט"ר מרן ראש הישיבה הגאון רבי אליקים שלעזינגער שליט"א

מפניני רבינו:

בגדי קודש הם. (טז. ד.), ברש"י משל הקדש ע"כ, קדושת כלים הוא מפני ששייכים להקדש ולא מחמת שמשתמשים בהם לצרכי עבודה, ואין להשתמש צרכי גבוה אלא מה ששייך לבעלים שקנינם בקדושה, וד"ל.

(מתוך ספר בית אב עה"ת ח"א)

* * *

קול רבינו [מאמרי השקפה ומוסר]:

מאמר "כבוד התורה"

[מתוך ספר בית אב שיחות - נאמר בשנת תשמ"א לפ"ק]

א.ה. מאמר זה נאמר בעקבות סיפור נורא שקרה בשנה הנ"ל, שבלייל שימורים דפסח הסתובבו בריונים בעיר ופרצו בארוננו הקודש של כמה וכמה בתי כנסיות רח"ל, ואח"כ מצאו דבר נפלא, שברוב בהכ"נ גנבו רק הכלי כסף של ספרי התורה, ואילו בבית מדרשו של רבינו שליט"א (היכל ישיבת הרמה) גנבו גם את ספר התורה בעצמה. אח"כ בפתיחת הזמן נשא רבינו שליט"א דברים אלו להתבונן מה רצה הקב"ה מאתנו, ובמה עלינו להתחזק

מן הארון, ועדיין אנו תחת רושם מעשה נורא זו. ודאי ליבנו מלא חרון על הני בריוני שעשו זאת, אבל ביותר הלב חרד על בזיון ס"ת, אשר מי יודע באיזה מקום היא נמצאת ומה עוללו לה ד' ישמרנו.

ואמנם אם לדון מצד בזיון ס"ת שיש בזה, הרי גילו לנו חז"ל תוכחה נוראה בזה באמרם (רות רבה א, ב) אין התורה מתבזה בפני ע"ה עד שלומדיה מבזים אותה, הנה אין לנו בזיון גדול יותר לתורה הק' לפני ע"ה לפני אינשי דלא מעלי שעלה בידם לשבור הארון הקודש ולגנוב ס"ת ולחללה ר"ל, אם כן התביעה היא אלינו, שאנו לא נהגנו בה כבוד, שאנו מצדנו גרמנו לה בזיון, ורק ע"ז נתאפשר להני בריוני לנגוע בה.

וידבר ד' אל משה אחרי מות שני בני אהרן וכו' ואל יבא בכל עת אל הקדש. פירש"י מהתורה כהנים מה ת"ל אין אנו יודעים מה נאמר בדיבור ראשון [פי' מה קמ"ל שנאמרה אזהרת אל יבא בכל עת אל הקדש אחרי מות שני בני אהרן], משל למה"ד לחולה שנכנס אצל רופא אמר לו אל תשתה צונן ואל תשכב בטחב בא אחר וא"ל אל תשתה צונן ואל תשכב בטחב שלא תמות כדרך שמת פלוני זה ורזו יותר מן הראשון לכך נאמר אחרי מות וכו' ע"כ.

הנה הדברים הנאמרים בזה כדאים להאמר בלי סיבה מסויימת, אולם ביותר יתקבלו הדברים אחרי מה שקרה לנו בליל שימורים שנלקחה הספר תורה

נמצא שעלינו לעשות חשבון הנפש אם נזהרנו בכבוד התורה, ועלינו לקבל להמנע מבזיון התורה בזמן הבעל"ט.

ומה נחשב לבזיון תורה? מבואר בגמרא וברמב"ם, וז"ל הרמב"ם בהלכות תלמוד תורה סוף פ"ג: "כי דבר ה' בזה זה שלא השגיח על דברי תורה כל עיקר וכן כל שאפשר לו לעסק בתורה ואינו עוסק" [ובגמרא סנהדרין (דף צט.) הם שני מ"ד, והר"מ פסק כתרומה], הנה מש"כ שאינו משגיח בדברי תורה כל עיקר שפיר מובן שזה בזיון התורה, והוסיף הרמב"ם לכתוב לשון "וכן כל מי שיוכל לעסוק בתורה ואינו עוסק", והוא דיוק נורא, שבכל שעה שאדם יכול ללמוד ואינו לומד, שאינו אנוס אלא סתם מניח לימוד תורה ועוסק בו בשעה בדברים בטלים הוא בכלל דבר ד' בזה כמו מי שאינו משגיח על דברי תורה כלל, האיך נוכל להצטדק, הרי אין אנו מן אותם שטרודים כל היום בעסקם, אין לנו שום עסק זולת עסק התורה, וכמה אנו מבטלים ר"ל מן הלימוד בדברים בטלים בעלמא, היש לך בזיון לתורה גדול מזה? וכמה נתבעים בחורי ישיבה ואברכי כולל על זה!

ועוד בגמרא סוטה (דף כא.): "היכי דמי רשע ערום זה שקרא ושנה ולא שימש תלמידי חכמים", פירש"י לא שמש רבו לדעת סברת הדברים, ושם במהר"ל דאע"פ שלא עשה רעה לשום אדם, אבל גוף דבר זה שהיה לו להוסיף במעלה ע"י שימוש ת"ח ולא השתדל כראוי הוא רשעות, נראה הטעם כיון שהניח ההשתדלות להתעלות בתורה יותר נמצא שלא חש לכבוד התורה, ומבזה אותה ואת מעלותיה ומדרגותיה, ואנן מה נענה בזה...

וברמב"ם הלכות תלמוד תורה (פ"ג הי"ג) שמי שרוצה לזכות לכתר תורה יזהר בכל לילותיו ולא יבטל אף אחת מהן, נמצא מי שמבטל הלילות בשיחה בטלה ועצלה מראה שאין כתר תורה חשוב בעיניו כאילו לא אכפת לו בכתר תורה, הרי הוא מבזה כתר תורה, וכבר נכשל בדבר ד' בזה ר"ל.

ונבין עומק הענין כי דייקא אצלנו קרה דבר כזה, לא מפני שטובים האחרים דוקא, כי אפשר להיפך, מפני שאנחנו קודה"ק של העיר, מפני שאצלנו מחנכים לגדלות התורה ומעמידים הדגש על ערך לימוד התורה ביותר, וכאן ציר הסובב שאנו נתבעים על כבוד התורה ביותר, כי אם אנו מכבדים התורה כראוי התורה מתרוממת ומכובדת גם אצל אחרים, וכל רפיון בזה ח"ו גורם אצל אחרים להקל

עוד, וגם אצלנו התביעה יותר חזקה שנוהר בכבוד התורה"ק, וכמו שמצינו אצל הכהן גדול שבהכנסו לפני ולפנים אל ילבש בגדי זהב משום דאין קטגור נעשה סגור כדאיתא בגמרא (ר"ה דף כו.), אע"פ שבעבודת חוץ לא אכפת לך בכך, והוא מפני שבלפני ולפנים החשבון יותר דק וזך.

ועל כן אע"פ שבשאר בתי מדרשות בעיר גזלו רק הכלי כסף של הס"ת, הוא החיצוניות, ואילו אצלנו, לפני ולפנים, נגעו ידי הבריונים בס"ת עצמה, מפני שהרפיון אצלנו יש בו תביעה יתרה וד"ל, והמשל בזה ידוע - דומני שהוא מהגר"ח מוואלאזין זצ"ל - כי בכתנות נקיה מכל רבב, כל נקודה קטנה עושה רושם.

ובפרט שהימים האלה הם ימי הדין על כבוד התורה, וכמו שאמרו ביבמות (דף סב.): על תלמידי רע"ק שמתו על שלא נהגו כבוד זה בזה, אם מפני שלא נהגו כבוד בצלם האלקים של חבריהם כמש"כ במהרש"א (שם בח"א ד"ה מפני), אם שלא כבודו כבוד התורה של חבריהם [וכעין שאמרו בבבא מציעא (דף לג.) ת"ח שבבבל עומדין זה מפני זה, ופירש"י לפי שהיו יושבין יחד בביהמ"ד מקשין ומפרקין ולמדים זה מזה], כי צורבא מרבנן צריך להחשיב ולהעריך ולייקר מאד כל דבר תורה וחידוש והערה הנאמרת בחבורה, כי כלום יש לנו מושג על ערך וחשיבות כל חידוש בתורה, כמה נוראות האורות המתגלות בכל אות ותג שבתורה ועד שמי שמים יגיעו, ובקוץ אחד בתורה תלויים עולמות שלמות, וע"כ ימי ספירה שהם ימי הכנה לקבלת התורה הם ימי הדין שנתבעים ונדונים על כבוד התורה, וע"כ נעשה אז הדין בתלמידי רע"ק.

ורשב"י כשיצא מן המערה לא הבין איך מניחין חיי עולם ועוסקים בחיי שעה ונתן עיניו באינשי דכרכי וזרעי, ולא נח דעתו עד שפגע בהוא סבא דהוי נקט תרי מדאני אסא לכבוד שבת אמר כמה חביבין מצוות על ישראל (שבת דף לג.), משמע שעיקר קפידתו היה על בזיון התורה שמניחין עסק התורה לזרוע השדות, ועל כן הראוהו שאמנם ישראל חביבים להם המצוות ומכבדים השבת, יתיב דעתיה כדאיתא בגמרא.

כי נוסף לעיקר כבוד התורה ע"י שלומדה ומתעלה בה כאמור, מחוייב לכבוד התורה גם בכבוד חיצוני, וכלשון הרמב"ם בהלכות ספר תורה פרק י' (ה"ב): "ספר תורה כשר נוהגין בו קדושה יתירה וכבוד גדול" וכו', ושם בהלכה י"א: "כל מי שיושב לפני

שכבוד התורה הוא תנאי לנתינת התורה ועי"ז זוכים לקבלת תורה ופתיחת לב לתורה.

[ומן הראוי לציין כאן גופא דעובדא היכי הוה, שבליל שימורים שנה זו נפרץ ארון הקודש ונגנב הס"ת, ואח"כ בתחילת זמן הקיץ באמת היה התחזקות בזה בענינים הנאמרים לעיל, ולבסוף נודע לנו על מקום המצאה של הס"ת - היריעה בלי העצי חיים - וע"י מתווך אחד עלה בידינו לקבלה בחזרה בכסף פדיון, כי לא רצינו למסור יהודי ליד הגויים, ובערב חג השבועות חזרה הס"ת למקומה. וגם ראוי להזכיר מערכת המחשבות שהיו לי ולחבריי בזה, כי מעשה שהיה באחד השבתות שהוצרכו להוציא ב' ס"ת, שהיה לנו ס"ת אחת חדשה ומהודרת ושניה קטנה ישנה, ואם כי הכתב כבר מיושן הכרעתי שכשרה היא, כי לא בנקל אפשר לפסול ס"ת ח"ו, אלא שבישיבה היו שמחו ע"ז, גם מפני שלא כל האותיות מדוקדקות כמש"כ במשנה ברורה, אבל הלא כן כתבו מעולם, וכשהוציאו את ב' הספרים באותה שבת הכריחו את בעל ההוצאה להחזיר הספר הזה אל הארון, והיה לי צער גדול מזה על בזיון ס"ת, והיה בליל ערב חג ובחלומי אני רואה שהס"ת הקטנה מתקוטטת עם הגדולה, אך מטרדות ערב חג לא שמתי לב לחלום המוזר, ומחרת, ליל פסח, קרה הנ"ל, וגם לי ולידידיי מנהלי הישיבה היתה ההרגשה שמפאת בזיון ס"ת זה קרה הדבר].

ובאמת כל ימי הספירה מפסח עד שבועות בהכרח קראו מן הס"ת הקטנה, ויש ללמוד מזה כמה צריך ליזהר בכבוד ס"ת ושלא לפסול ח"ו בנקל.

ספר תורה ישב בכבוד ראש באימה ופחד שהוא העד הנאמן לכל באי עולם שנאמר והיה שם בך לעד ויכבדהו כפי כחו" עכ"ל.

ובכלל זה כבוד ביהמ"ד שיהיה נקי ומהודר, וכלשון הרמב"ם בהלכות תפלה פרק י"א (הלכה ה - ו): "בתי כנסיות ובתי מדרשות נוהגין בהן כבוד ומכבדים אותן ומרביצין אותן וכו' בתי כנסיות ובתי מדרשות אין נוהגין בהן קלות ראש כגון שחוק והתול ושיחה בטלה ואין אוכלין בהן ואין שותין בהן ואין נאותין בהן ואין מטילין בהן ואין נכנסין בהן בחמה מפני החמה ובגשמים מפני הגשמים" עכ"ל.

ואיתא ברבינו בחיי (ריש פרשת בהעלותך) בטעם המנורה בביהמ"ק, וכמו כן מה שמדליקים נרות בבתי כנסיות ובתי מדרשות, מפני שהאדם נפעל ממעשיו ומדרך כבוד להדליק נרות ועי"ז יהיו בתי כנסיות ומדרשות מכובדות בעיניו, ומכל שכן מה שמכבדים ס"ת בכתרי כסף וזהב, כל ההנהגות האלה מחייבים אותן להתבוננות ולתיקון המעשים.

ובקבלה אמתית לחוש לכבוד התורה בימים שיבואו, הן בהתאמצות יתירה שלא לבטל זמני הלימוד ולעמול בתורה כראוי, ולהזהר בכבוד ביהמ"ד וכבוד ת"ח נזכה שגם הס"ת תשוב למקומה הראוי ויורם קרן התורה לעינינו.

ומצאנו שהתורה הקדימה פרשת יתרו למתן תורה, וזכה לכך משום שכיבד את התורה כדאיתא בחז"ל (ע"י אוהה"ק, וע"י ילקוט שמעוני רמז רסח), ומבואר

נשארו כמות מצומצמת של ספרי "בית אב שיחות" החדש חלק שני

על ספרי ויקרא במדבר דברים. ניתן לרכוש:

- באה"ק: 0548517390
- באנגליה: בישיבה הרמה
- בארה"ב: ברמז'ס ספרים סטור לייקוואד

הים ראה וינוס

עניני השעה ממה שדרש הו"כ מרן רבינו שליט"א במעמד נעילת החג מוצאי פסח תשפ"א העעל"ט

* * *

[א.ה. הדברים נלקחו מכת"י רבינו שליט"א]: בצאת ישראל ממצרים בית יעקב מעם לועז כו' מה לך הים כי תנוס כו' מלפני אדון חולי ארץ כו'. מהו התשובה להשאלה, כי לכן הים נס והירדן סב לאחור, מפני שלפני אדון חולי ארץ, וכי משום כך נהפך כל מהלך הבריאה? ועוד מה זה ענין ליציאת ישראל ממצרים? נראה שהביאור הוא שיש לטבע העולם סדר, הסדר הזה הנקבע הוא דבר אחד טבעי בעולם, הוא הנהגת הקב"ה בעולמו בתדירותו אם אין סיבה לשנותו, אבל כשיש סיבה להקב"ה לשנות המהלך הלזו מתבטל ממילא כל דרך הטבע, והסיבה הזו הוא אם מתגלה הקב"ה וכבודו בעולם, אז בטל ברצונו ית"ש דרך הטבע. והיא השאלה, מה לך הים כי תנוס הירדן יסוב לאחור וההרים רקדו כאלים, מה קרה כאן? והתשובה היא לפני אדון חולי ארץ מלפני אלקי יעקב, והוא שענו, שכל זמן שאין גילוי מסויים של גילוי שכינה, אין מי שקורא את הקב"ה אדון, אז נמשך רצונו יתברך בכיסוי הטבע, אבל כשנשמע בעולם על אדון הארץ, יש משמיע את מלכותו ית"ש, ישנו כלל ישראל שמתעורר לפרסם כבודו ית"ש, אז נתגלה האדון עצמו ית"ש, הנה יש בעלים, לה' הארץ ומלואו, היינו הנה הבעל הבית, וממילא מתבטל מהלך הטבע, בצאת ישראל ממצרים והיתה יהודה לקדשו, משתנה כל מציאות העולם. ולא די שהבנים כולם לא מדברים בלעז, אלא גם הבית יעקב לא שינו את לשונם ואת שמם ואת מלבושם, ונוהגים בדרך ישראל סבא, סימן כי היתה יהודה לקדשו, ונהפך כל הגלגל בעולם, ויכירו כי לה' המלוכה. כשזוכים לפסח כזה ודאי נתרומם העולם, ואם הבנים שמחה. רש"י בראשית התורה אומר כי לא נברא העולם אלא בשביל התורה, וכל העולם תלוי בזה אם יתקיים, כדאיתא בגמרא כי חרד העולם אם יתקיים, ורק כשישראל קיבלו התורה ידע שיתקיים, נמצא שכל מצב העולם קיומו תלוי באלה שמוסרים נפשם על התורה, היינו שאכן קיומו תלוי בבני תורה העוסקים בתורה, וע"י ימי החג שכל יום אמרנו את ההלל, צריכים לקיים "אסרו חג בעבותים עד קרנות המזבח", לרומם את העולם ולקרב את הגאולה, תלוי באם יש אדון לארץ. [א.ה. מכאן ואילך הוספת המעתיק: מרן שליט"א הפטיר שהדבר נוגע לענינו, בעת שכלל ישראל מבלבל כי העולם הולך ומשתנה, אמנם האמת הוא שאין מה לפחד כלל, אין זה אלא שהקב"ה הראה לעולמו הים ראה וינוס, ונשמעת בקרבו מי לה' אלי! ואדרבה, תכליתו הוא להתחזק להרבות כבוד שמים בעולם - היתה יהודה לקדשו!].

ברוכים הבאים בשם ה'!

בשמחה רבה מקבלים אנו את פני כל בני קהלתינו לרגל חזרתם לאה"ק,
להתעלות בתורה וביראה, ויה"ר שיזכו לעלייה גדולה, ויתקדש שם שמים
על ידינו בעולמו, עדי נזכה בקרוב לביאת גוא"צ בב"א

לקבלת הגליון שבועי יש לפנות ל: gilyonhoromoh@gmail.com